Lyckan kommer medan man sofver.

59 C Br.

KUNGL BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

Roman
Su.
(Ru)
o
1847

Lyckan

kommer

medan man sofwer.

Hudiksvall,
P. A. Hultbergs Boktryckeri,
1847.

KONGL. BIBLIOTEKET STOCKHOLM

Wid trettiosju års ålder hade jag ännu icke åtnjutit att enda ynnestbewis af lyckan, denna den mest ombytliga och nyckfulla af alla qwinliga wäsen. Wisserligen hade hon en eller annan gång wisat mig en wänlig uppsyn eller hugnat mig med ett af sina ljufwa leenden; men då jag uppmuntrad deraf sökte att sluta henne i mina armar, wände hon mig plötsligt ryggen och lemnade mig harmsen och flat öfwer mina swikna förhoppningar. Likwäl tröttnade jag ej att söka winna hennes gunst, öfwertygad att mina bemödanden slutligen skulle krönas med framgång, i synnerhet som jag alltid sökte lägga egna werkliga förtjenster till grund derför. Så, när jag läste wåra stora Kalders odödliga snilleprodukter, fände jag hos mig ett oemotståndligt begär att blifwa poet, skref Kaldestycken, både större och mindre, och plägade både wänner och owänner, kända och okända med deras afhörande. Men till outsäglig harm för min sårade egenkärlek kunde eller troligare wille ingen upptäcka eller erkänna de uti dem förborgade skönheterna. Icke en gång i den lilla staden X, min födelsestad, lyckades jag wäcka större uppmärksamhet, än att mojligen en och annan gammal tante trodde sig göra mig en ofantlig stor artighet med den anhållan, att, eftersom kusin ändå brukar befatta sig med att rimma, kusin wille göra några små werser åt lille Frithiof eller lilla Amina, för att gifwa åt sin pappa och mamma. "Nå, tänkte jag,

det obildade packet (då man talar för sig sjelf, är man icke så nogräknad i sina uttryck) är icke wärdigt att hugnas af ett sådant snilles skapelser. Och beßutom fortfor jag i tankarne, är det högsta man plägar winna äfwen med de utmärktaste snillefoster endast en förgänglig åra, men hwarmed en sådan fattig stackare som jag är mindre belåten. Dog icke Camoens af hunger och Lidner fick sällan åta sig mätt. Nej ett sådant snille som mitt är mägtigt att utmärka sig äfwen i mera praktiska saker, hwaraf man kan förwärfwa lika stor åra men säkrare och större ekonomiska fördelar. Låt mig blifwa menniskoslägtets wälgörare genom uppfinningen af ett perpetuum mobile, hwarpå alla tiders största wetenskapsmän hittills förgäfwes arbetat! Sagdt och gjordt. Beslut och handling äro ett, icke blott hos qwinnan, utan oftast äfwen hos snillet. Utan minsta kännedom af mekaniken eller deß lagar började jag oförtrutet att gripa mig an med min stora uppfinning, och lyckades flera gånger att få ett hjul att rulla omkring eller en pendel att röra sig under en tid af flera minuter; men då jag war nästan öfwertygad, att jag nått målet för mina önskningar, inträffade alltid den förargliga omständigheten, att hjulet eller pendeln åter stannade i sina rörelser. Då jag efter flera misslyckade försök slutligen kom till den obehagliga och nedslående öfwertygelsen, att min upptäckt hörde till deras antal, som aldrig blifwa af, beslöt jag att på ett mindre osåkert sätt söka min lycka. Alltid om icke af andra, åtminstone af mig sjelf ansedd för en

acker karl, twiflade jag icke att, når helst jag wille
tbyta min hittills warande ungkarlsfrihet mot hymens
ufwa bojor, jag skulle kunna förgylladeßa bojor. Jag
eslöt derföre att göra ett rikt gifte, och wände i följd
eraf mina tankar till Gertrud M., enda barnet till en
f stadens rikaste großhandlare. Ehuru flickan wißerligen
ke war ful och deßutom ännu i ungdomens friskaste
lomma, kunde hon dock icke göra något waraktigt eller
ngenämt intryck på en bildad karl, emedan hon både
ill kropp och själ saknade all grace och närmast liknade
n wälfödd rödkindad ladugårdspiga. Dock — hwad gör
nan icke för penningen, denna den mägtigaste driffjäder
ill alla företag här i werlden? Jag wisade mig fördenskull
örälskad i min sköna, sökte att ställa mig in hos fru
namma, hwari jag åfwen fullkomligt lyckades, och ut-
ärdade med största resignation alla den wärda pappas
nfaldiga och prosaiska samtal och ofta odrägliga nycker.
Allt tycktes likna sig till ett lyckligt slut, och jag kunde
ielf med temmelig säkerhet för wänner och bekanta i för-
roende omtala min snart förestående förlofning, då lyckan
ter hånleende wände mig ryggen. Mitt bästa stöd, fru
M., dog helt hastigt; under första sorgetiden ansåg jag
et mindre paßande att tala om frieri; men då jag åter
ärmade mig min kära Gertrud i den afsigten, fann jag
tt hon bättre begagnat tiden och redan förlofwat sig
ned en ung notarie, som förestod domsagan i orten, och
wilken samma år blef borgmästare i en annan småstad

och innan årets slut tågade af med sin unga fru och de Katter, som jag hade hoppats en gång skulle blifwa mina.

Kort tid efter denna sednaste tilldragelse låg jag en natt utan att kunna sofwa, och genomgick i tankarne mina lefnadsöden och hopade motgångar. I deßa mina tankar stördes jag plötsligen af ljudet från posthornet af den från Stockholm ankommande posten, hwarwid jag genast började betänka möjligheten att densamma kunde medföra underrättelse om något testamente, arf eller annat dylikt. Förgäfwes bråkade jag dock min hjerna att utfundera, från hwilken något sådant skulle kunna komma, om icke från en kusin till min far, hwilken jag hört denna någon gång omtala hafwa som pojke gifwit sig till sjöß och under sin första resa i Westindien rymt från sitt fartyg. Denne kunde ju likasom många andra der hafwa samlat stora rikedomar, och jag wara hans arfwinge. Under deßa ljusliga föreställningar insomnade jag slutligen helt godt, och det war redan full dager, då jag wäcktes af brefbäraren, som till min stora förwåning räckte mig ett rekommenderadt bref. Sedan jag betalt denne och en stund betraktat brefwet, på hwilket jag hwarken igenkände stil eller sigill, bröt jag det slutligen, hwarwid min förwåning stegrades till det ytterste, då icke blott twenne af Bankens blåa 500 banko-sedlar föllo derutur, utan äfwen Chefen för ett af de solidaste bankirshus i Stockholm underrättar mig, attjag der eger att lyfta något öfwer 50,000 R:dr b:co, mig tillfallna i arf efter en aflägsen slägtinge, som nyligen dödt i Cayenne; men att

jag ofördröjdt borde infinna mig i Stockholm för att legitimera mina rättigheter dertill, hwarför han medsände den innelyckta summan till nödiga omkostnaders bestridande. Glad som fågeln då han efter den kulna winterns slut drager till sitt hemlands kära bygder, försummade jag icke ett ögonblick att anträda resan till hufwudstaden, der allt befanns ega sin riktighet och jag wara närmaste arfwinge till den afledne jemte en fader- och moderlös flicka, som i samma slägtskapsgrad å en annan sida åfwen bekom en lika summa. Så wäl det gemensamma intresset som en ganska förlåtlig nyfikenhet förmådde mig att uppsöka och formera bekantskap med Clementine S. (så hette denna flicka), som war Stockholmsbo och hittills framlefwat ett ganska glädjelomt lif såsom nådehjon hos en gammal sjuklig och knarrig tante. Jag will ej försöka att med ord beskrifwa denna engel i menniske-gestalt, hwilken så wäl i inre som yttre skönhet och behag wida öfwergick de djerfwaste bilder min fantasi wågat skapa sig af qwinlig fullkomlighet. För att wara kort; jag blef efter några månaders förlopp denna englaskönas och englagoda flickas afundswärdt lycklige make. På återresan till min födelsestad kunde jag icke motstå begäret att taga wägen genom den stad, der min fordna inklination nu bodde, för att wisa Herr borgmästaren och hans fru, hwilken skatt jag wunnit; och det war med werklig fröjd jag såg denna sednares illa dolda harm och afund.

Sedan jag nu icke längre behöfde träla för min dagliga utkomst utan twertom egde tillräckliga medel att werkställa alla möjliga infall, återwaknade hos mig lusten att werkställa den förut förgäfwes förlökta uppfinningen af ett perpetum mobile. Och till min innerliga glädje lyckades jag äfwen deruti, så att jag uppfann en enkel men sinnrik mekanism, hwarigenom endast medelst anwändande och tillhjelp af tyngdlagarne, hwilka krafter eller tyngder som helst sattes i rörelse, hwilken rörelse, en gång åstadkommen, fortfor oupphörligt huru länge som helst men tillika kunde när som helst hämmas och åter efter behag sättas i gång. För denna uppfinning, som ställde mitt namn i bredd med en Linnè, Newton och Berzelius, erhöll jag deßutom af en Engelsk Akademi ett premium af 10,000 Pund Sterling, hwarförutan jag sålde hemligheten åt andra, hwilket inbringade sådane penningesummor, att jag inom kort tid blef millionär. Också war det en hemlighet, som war penningar wärd, emedan derigenom Masugnar, Stångjernshamrar, Qwarnar eller hwilka andra sådane inrättningar som helst kunde hwar som helst anläggas oberoende af watten och eld på de högsta berg eller de största och torraste slätter, fartyg framdrifwas utan tillhjelp af segel eller ånga, och äfwen wagnar eller åkdon sättas i rörelse och fortskaffas utan afseende på mer eller mindre backig wäg och utan behof af jernwägar, wißerligen ej med samma hastighet som ång-wagnar dock åtminstone tillryggaläggande en Swensk

wil i timmen. De i hast förwärfwade rikedomarne anwände jag både till egen beqwämlighet och wällefnad och icke mindre till andras nytta. Jag förde ett magnifikt lefnadssätt, hittills oerhördt i den lilla staden, hwareft jag uppförde ett werkligt palats, det förſta derſtädes af ſten uppbyggda hus. Men tillika inköpte jag den förra gäſtgifwaregården wid torget, på hwars tomt jag lät uppbygga likaledes af ſten ett nytt Rådhus, ſom jag med warm hand ſänkte ſtaden fullkomligt och präktigt inredt, i ſtället för det hittills warande gamla förfallna trädrucklet, och på hwilket jag åfwen med egen hand förfärdigade ett tornur af min nya uppfinning, hwilket i följe deraf aldrig kunde ſtanna och aldrig behöfde uppdragas ſamt gick orubbligt jemnt och ſäkert ſom de ewiga lagar, på hwilka det war grundadt. För denna ſänk och flera andra wälgerningar mot ſtaden och deß inwånare, hwilka min blygſamhet förbjuder mig att ſjelf omtala, blef jag af Borgerſkapet inwald och förklarad till hedersledamot och påföljde Riksdag enhälligt wald till deß ombud, troligaſt af tackſamhet, men må hända åfwen i förhoppning att jag icke ſkulle mottaga något arfwode. Om ſå war blefwo de i denna ſin förhoppning icke bedragna, ehuru jag länge twekade, huruwida jag ſkulle uppoffra mitt lugna enſkilda lif för att kaſta mig in på publicitetens åfwentyrliga och oroliga bana. Slutligen ſegrade min fosterlandskärlek, måhända underſtödd af en gniſta äregirighet. Och mina medborgare fingo icke

heller skal att ångra sitt val. Jag stridde så ifrigt och med sådan framgång för Sanning och Rätt, att förnämligast genom mina bemödanden många gamla och förruttnade samhällsinrättningar och principer ramlade och många nya och framåt skridande befordrades och stadgades. Jag lemnade Thore Petré och hans likar långt efter mig, men war tillika uppbuten af Konungen och de liberalare af Regeringen. Slutligen några dagar före Riksdagens afblåsande blef jag befalld att infinna mig hos Hans Maj:t, som mottog mig högst nådigt, att icke säga wänskapsfullt, och, sedan han i de mest walda ordalag uttryckt sin tillfredsställelse öfwer mina sannt fosterländska tänkesätt och lofordat min utmärkta skicklighet, i sitt eget och fosterlandets namn anhöll, att jag skulle hjelpa honom att förja för hans underlåtares bästa såsom medlem af hans regering. Ehuru öfwerraskad och smickrad af denna lika ärofulla som oväntade anhållan, drog jag dock i betänkande att utbyta mitt idylliskt lugna lif i den lilla staden X. mot ett afundadt och af stormar och fiender alltid hotadt på årans höjder. Då Konung Oscar märkte denna min tweksan, började han åter på det enträgnaste öfwertala mig att för fosterlandets bästa uppoffra alla enskilda fördelar. Medan jag i största wördnad war som lisligast upptagen attafhöra den ålskade monarkens ord, kände jag en högst obehaglig ryckning i min arm och hörde en gäll disharmonisk röst utropa: "wakna då herre, annars blir herrns kaffe kallt." Ur-waken gnuggade jag mina ögon, då jag i stället för

min konungs hulda och ädla anletsdrag såg framför mig min gamla städerskas Cajsa Stinas åldriga och skrynkliga markattansigte, i stället för de himmelska tonerna af min förtjusande Clementine hörde käringens hwäsande och gnällande stämma, som förnyade uppmaningen att wakna, och i stället för det kungliga palatset i Stockholm eller mitt eget nästan lika präktiga i staden X. blickade omkring på de långt ifrån gentila wäggarne och möblerna i mitt fordna ungkarlsrum derstädes, en windskammare tre trappor upp i Rådman Y—s gård. Nu insåg jag, att allt, hwad jag trodde mig hafwa upplefwat sedan ljudet af posthornet om natten nådde mina öron, endast tilldragit sig i drömmens rike, och såsom en drunknande fattar i ett halmstrå grep jag ett bref hwilket gumman höll uti sin andra hand. Brefbäraren war hit med detta, sade hon, men herrn sof så godt, att jag tyckte det wara synd att wäcka herrn. Bortstötande kaffebrickan slet jag upp brefwet, nästan öfwertygad, att jag i werkligheten skulle börja upplefwa det, som nyß i drömmen gjort mig så lycklig. Men nästan tillintetgjord af harm och smärta sjönk jag åter tillbaka på kudden, ty brefwet war endast ett ty wärr för mig icke så owanligt bjönbref. Sedan jag åter något lugnat mig och druckit min kaffekopp, började jag fundera på hemligheten af min stora upptäckt, men denna förblef och har ända till denna dag förblifwit en hemlighet äfwen för mig. Ja, utropade jagslutligen, nu kan jag af egen erfarenhet intyga, att lyckan kommer medan man sofwer — men, ty wärr, förswinner åter när man waknar.

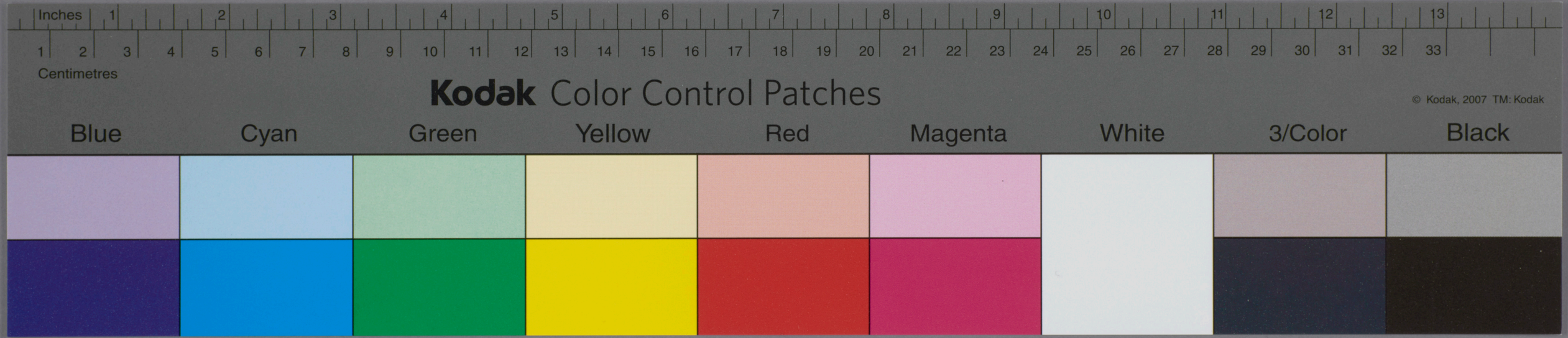
Inches 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33
Centimetres
Kodak Color Control Patches
© Kodak, 2007 TM: Kodak
Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta
White
3/Color
Black